

۳۳. اعتبارات پارانه امی و

آثار تورمی آن

كد موضوعی: ۲۲۰

شماره مسلسل: ۱۰۱۳۴

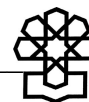
دفتر: مطالعات اقتصادی

بهمن ماه ۱۳۸۸

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۱	مقدمه
۲	۱. تصویری کلی از یارانه‌ها در لایحه بودجه
۸	۲. اثر تورمی هدفمندسازی یارانه‌ها براساس لایحه بودجه سال ۱۳۸۹
۱۲	جمع‌بندی و پیشنهادهای سیاستی
۱۴	پیوست
۱۸	منابع و مأخذ

لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور ۳۳. اعتبارات یارانه‌ای و آثار تورمی آن

چکیده

طبق قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، سال ۱۳۸۹ اولین سال اجرای قانون مذکور است و دولت اجازه دارد قیمت حامل‌های انرژی را تنها به اندازه‌ای افزایش دهد که از محل آن درآمدی بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ هزار میلیارد ریال ایجاد شود. اما با تخطی آشکار از این قانون، لایحه بودجه به‌نحوی تنظیم شده است که درآمد حاصل از افزایش قیمت حامل‌ها بالغ بر ۴۰۰ هزار میلیارد ریال شود. این گزارش که با هدف ارزیابی اقتصادی این لایحه تنظیم شده است نشان می‌دهد: اولاً این میزان افزایش درآمد میسر نخواهد بود مگر با افزایش یکباره قیمت حامل‌های انرژی به اندازه قیمت‌های بین‌المللی و یا هزینه تمام شده حامل‌ها و ثانیاً افزایش قیمت حامل‌های انرژی تا این اندازه منجر به افزایش ۶۸ درصدی سطح عمومی قیمت‌ها، علاوه بر نرخ تورم جاری کشور می‌شود. با تصویب این لایحه از یکسو نظر نمایندگان مبنی بر اصلاح تدریجی بردار قیمت حامل‌ها تأمین نمی‌گردد و ازسوی دیگر تمام تبعات ضریب تورم ۶۸ درصدی و بیشتر، در شرایط رکودی بر اقتصاد کشور تحمیل می‌شود.

مقدمه

پرداخت یارانه یکی از سیاست‌های اقتصادی رایج در کشورهای درحال توسعه و حتی کشورهای توسعه‌یافته است. اجرای درست این سیاست تأمین‌کننده اهدافی، مانند حمایت از اقشار آسیب‌پذیر، توزیع عادلانه درآمد، تثبیت قیمت‌ها و... است. در مقابل، اجرای نادرست این سیاست منجر به هدر رفتن منابع و ایجاد ناکارایی خواهد شد. با تصویب قانون هدفمند کردن یارانه‌ها در مجلس شورای اسلامی و تأیید نهایی آن توسط شورای نگهبان، این قانون در مورخ ۱۳۸۸/۱۱/۴ توسط رئیس‌جمهور برای اجرا به وزارت امور اقتصادی و دارایی ابلاغ شد. جهت‌گیری کلی قانون هدفمند کردن یارانه‌ها حرکت تدریجی به سمت اصلاح قیمت حامل‌های انرژی، آب، برق و کالاهای اساسی در یک فرآیند پنج‌ساله است. در این قانون مقرر شده است که منابع حاصل از اجرای این قانون بین سه بخش عمده اقتصاد (خانوارها، بنگاه‌ها و دولت) با نسبت‌های مشخص تخصیص یابد.

در این گزارش سعی شده با توجه به لایحه بودجه ارائه شده از طرف دولت برای سال ۱۳۸۹،

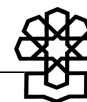
ضمن ارزیابی وضعیت اعتبارات یارانه‌ای در لایحه مذکور و مقایسه آن با ارقام مصوب قانون بودجه سال جاری، نحوه اعمال قانون هدفمند کردن یارانه در قالب لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ و آثار تورمی آن مورد بررسی قرار گیرد. علاوه بر این، این گزارش رویکردهای یارانه‌ای لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ را با روح کلی حاکم بر قانون هدفمند کردن یارانه‌ها مقایسه کرده و برخی موارد مهم و قابل توجه درخصوص یارانه‌ها را مورد بررسی قرار داده است.

۱. تصویری کلی از یارانه‌ها در لایحه بودجه

منابع و مصارف بودجه کل کشور در سال ۱۳۸۹ تا حد زیادی متأثر از قیمت فروش نفت خام، نرخ تسعیر درآمدهای ارزی دولت (نرخ ارز) و اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌هاست. با فرض فروش قیمت هر بشکه از نفت خام به‌طور متوسط ۶۵ دلار، منابع عمومی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ معادل ۱۱۹۸۳۷۰ میلیارد ریال پیش‌بینی شده است. این نسبت در مقایسه با ارقام قانون بودجه سال ۱۳۸۸ از رشد ۳۴ درصدی برخوردار است. یکی از دلایل اصلی رشد بالای این رقم، افزایش رقم پیش‌بینی شده برای منابع حاصل از فروش نفت در سال ۱۳۸۹ نسبت به سال جاری^۱ و به‌تبع آن رشد ارقام مربوط به مالیات و سود علی‌الحساب شرکت ملی نفت است. علاوه بر این، با اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها رقمی معادل ۸۰۰۰۰ میلیارد ریال به‌عنوان سهم دولت از محل درآمد حاصل از افزایش قیمت حامل‌های انرژی در بودجه اضافه شده است.

مصارف بودجه عمومی دولت نیز در سال ۱۳۸۹ با رقمی معادل ۱۲۸۹۸۰۳ میلیارد ریال نسبت به ارقام مصوب سال قبل از رشد ۳۳/۳ درصد برخوردار بوده است. اعتبارات هزینه‌ای، اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و اعتبار تملک دارایی‌های مالی به‌عنوان اجزای تشکیل‌دهنده مصارف بودجه عمومی به‌ترتیب از رشدهای ۲۳/۲، ۶۴/۱ و ۲۹/۲ درصد نسبت به ارقام مصوب ۱۳۸۸ برخوردار شده‌اند. جدول ۱ آمار و ارقام مربوط به جمع اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و اجزای تشکیل‌دهنده آنها را در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ و ارقام مصوب و اصلاحیه‌های قانون بودجه سال جاری را نشان داده است.

۱. منابع حاصل از ارزش صادرات نفت خام در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ نسبت به ارقام قانون بودجه سال جاری از رشد ۷۳/۲ درصدی برخوردار بوده است.

جدول ۱. ترکیب اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دولت در قانون بودجه و اصلاحیه‌های سال ۱۳۸۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ (ارقام به میلیون ریال، درصد)

عنوان هزینه	قانون بودجه و اصلاحیه‌های سال ۱۳۸۸	لایحه بودجه سال ۱۳۸۹	رشد لایحه نسبت به قانون مصوب و اصلاحیه‌ها
جبران خدمت کارکنان	۲۲۹۱۶۹	۲۲۸۰۹۲	-۰/۵
استفاده از کالا و خدمات	۷۱۵۹۱	۸۱۰۵۸	۱۳/۲
هزینه‌های اموال و دارایی	۱۱۰۲	۱۰۲۲	-۷/۳
یارانه‌ها*	۶۶۹۳۲ (۱۱/۳)	۱۴۹۱۹۰ (۲۰/۵)	۱۲۲/۹
یارانه کالاهای اساسی	۴۲۹۷۳	۴۴۶۳۲	۳/۹
اعتبار هدفمندسازی یارانه‌ها	-	۴۰۰۰۰	
یارانه حامل‌های انرژی - یارانه برق	نامعلوم	۳۲۴۴۱	
یارانه واردات بنزین و نفت گاز**	۰		
سایر	۳۲۹۶۰	۳۲۱۱۷	۳۴
کمک‌های بلاعوض	۲۸۷۱۹	۳۸۴۲۵	۳۳/۸
رفاه اجتماعی	۱۷۰۰۳۸	۲۰۷۳۱۵	۲۱/۹
سایر هزینه‌ها	۲۳۷۹۶	۲۴۰۳۷	۱
اصلاحیه بودجه	۲۱۰۰۰		
جمع اعتبارات هزینه‌ای	۵۹۲۰۴۶	۷۲۹۱۴۰	۲۳/۲
طرح‌های ملی و ردیف‌های متفرقه	۱۷۶۰۴۵	۳۰۴۳۷۴	۷۲/۹
اعتبار هدفمندسازی یارانه‌ها***	-	۴۰۰۰۰	
اصلاحیه بودجه	۱۴۰۰۰		
طرح‌های استانی	۴۳۲۰۹	۷۸۴۹۹	۸۱/۷
تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	۲۳۳۲۵۴	۳۸۲۸۷۳	۶۴/۱

مآخذ: قانون بودجه و اصلاحیه‌های سال ۱۳۸۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۸۹.

* ارقام داخل پرانتز این سطر نشان‌دهنده سهم یارانه‌های هر سال از کل اعتبارات هزینه‌ای آن سال بوده است.

** صرفنظر از واردات غیرقانونی بنزین و نفت گاز در سال ۱۳۸۸.

*** این رقم زیر ردیف طرح‌های ملی و ردیف‌های متفرقه آمده است.

همان‌طور که در اطلاعات جدول ۱ آمده است، ترکیب اعتبارات هزینه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ برحسب فصول تغییر محسوسی کرده است، به‌طوری که سهم یارانه‌ها صرفنظر از یارانه قیمت حامل‌های انرژی و واردات فرآورده‌های نفتی از ۱۱/۳ درصد در سال ۱۳۸۸ به ۲۰/۵ درصد در سال ۱۳۸۹ افزایش یافته است. با توجه به اینکه در قانون بودجه سال جاری رقمی تحت عنوان رقم یارانه واردات بنزین و گاز لحاظ نشده بود ولی پیش‌بینی می‌شود در سال جاری عملکرد این جزء از یارانه‌ها رقمی معادل ۴۶۹۱۵ میلیارد ریال شود.

جدول ۲ جزئیات یارانه‌ها در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ را نشان داده و با قانون بودجه سال

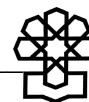
۱۳۸۸ مقایسه می‌کند.

جدول ۲. وضعیت یارانه‌ها در قانون بودجه سال ۱۳۸۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۸۹

(ارقام به میلیارد ریال، درصد)

شماره طبقه‌بندی	یارانه‌ها	مصوب سال ۱۳۸۸	لایحه سال ۱۳۸۹	رشد
۵۲۰۰۰۰	کل اعتبارات یارانه‌ها	۷۵۲۴۲	*۱۹۹۱۲۱	۱۶۴/۶
۱	یارانه کالاهای اساسی	۴۲۹۷۳	۴۴۶۳۲	۳/۹
۲	یارانه نهاده و عوامل تولید کشاورزی، خوراک دام و اصلاح نژاد دام روستایی	۹۰۲۲	۸۵۰۰	-۵/۸
۴	تفاوت قیمت تعیین شده و تکلیف شده کالاها و خدمات - بند «ج» ماده (۳۹) قانون برنامه چهارم توسعه	۲۶۵۰	۲۵۰۰	-۵/۷
	کمک بلاعوض، یارانه سود تسهیلات و کارمزد احداث سرویس‌های بهداشتی بین راهی مساجد	۲۵۰	—	—
	پرداخت ضرروزیان خریدهای تضمینی دانه‌های روغنی	۸۸۵	—	—
۵	کمک بلاعوض، یارانه سود تسهیلات و کارمزد، وجوه اداره شده تحقیقات و آموزش، فناوری‌های نو، فرهنگی، هنری، مسکن، اجتماعی و نظارت بر اجرای طرح‌های تولیدی و خدماتی و آموزش عالی غیرانتفاعی و اشتغال	—	۵۰۰۰	—
	کمک بلاعوض، یارانه سود تسهیلات و کارمزد، وجوه اداره شده تحقیقات و آموزش و نظارت بر اجرای طرح‌های تولیدی و خدماتی و آموزش عالی غیرانتفاعی	۱۲۶۰	—	—
۶	وزارت بازرگانی - تنظیم بازار	۵۰۰	۵۰۰	۰
۷	تعهدات خاص کالاهای اساسی دستگاه‌های دولتی	۳۵۰۰	۴۰۰۸	۱۴/۵
۸	یارانه دارو، شیرخشک و داروهای بهداشتی و اورژانسی	۳۲۰۰	۳۷۰۰	۱۵/۶
۹	پرداخت مابه‌التفاوت قیمت خرید تضمینی آب از بخش خصوصی	۱۰۰	۲۰۰	۱۰۰
۱۰	حمایت از بیماران خاص صعب‌العلاج، سرطانی و کمک به تأمین هزینه بیماران هموفیلی	۶۰۰	۶۰۰	۰
	وزارت کشور - طرح‌های توسعه ناوگان حمل‌ونقل عمومی و مدیریت سوخت	۲۳۵۰	—	—
۱۱	وزارت کشور - طرح‌های تکمیل مطالعات حمل‌ونقل و ترافیک و توسعه و بهبود حمل‌ونقل عمومی شهرها	۱۵۰۰	۱۱۰۰	-۲۶/۷
۱۲	وزارت نیرو - یارانه انشعاب‌های جدید برق	—	۶۰	—
۱۳	کمک بلاعوض، یارانه سود تسهیلات و کارمزد، وجوه اداره شده برای مسکن مهر	۳۰۰۰	۴۵۰۰	۵۰
۱۴	کمک به اجرای طرح هادی روستایی	۲۰۱۲	۱۸۰۰	-۱۰/۵
۱۵	یارانه مسکن فرهنگیان	۴۰۰	۶۰۰	۵۰
	یارانه داروهای بیماری‌های صعب‌العلاج	۱۰۰۰	—	—
۱۶	زیرساخت مسکن مهر - سهم دولت	—	۱۰۰۰	—
۱۷	کمک بلاعوض، یارانه سود تسهیلات و کارمزد، وجوه اداره شده برای مسکن روستایی	—	۵۰۰	—
۱۸	اعطای جایزه صادراتی	—	۱۱۲۰	—

شماره طبقه‌بندی	یارانه‌ها	مصوب سال ۱۳۸۸	لایحه سال ۱۳۸۹	رشد
۱۹	یارانه سود و کارمزد خرید تضمینی محصولات کشاورزی و کالاهای اساسی	—	۲۰۰۰	—
۲۰	یارانه شسیر و نان غنی شده دانش‌آموزان و مواد غذایی مدارس شبانه‌روزی مراکز تربیت معلم و آموزشکده فنی و حرفه‌ای	—	۲۸۶۰	—
۲۱	زیرساخت مسکن مهر - سهم وزارت نیرو	—	۵۰۰	—
۲۲	اعتبار موضوع هدفمندسازی یارانه‌ها - موضوع ماده (۱۲) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها	—	۸۰۰۰۰	—
۲۳	یارانه حامل‌های انرژی - یارانه برق	—	۳۲۴۴۱	—

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۸۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۸۹.

* این رقم با استناد به ارقام مندرج در ردیف ۵۲۰۰۰۰ جدول ۹ لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ لحاظ شده است و شامل کل اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای می‌باشد.

تذکر: شماره طبقه‌بندی و ردیف‌های ارائه شده براساس لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ و برای ارقام مورد نظر این لایحه است. ردیف‌های ذکر شده از اعتبارات موضوع قانون بودجه سال ۱۳۸۸ می‌باشند که در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ ردیفی با عنوان فوق ارائه نشده است.

با توجه به اطلاعات جدول ۲ می‌توان گفت:

● کل مبالغ در نظر گرفته شده برای یارانه‌ها در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ مبلغی معادل ۱۹۹۱۲ میلیارد ریال است که این رقم شامل کل اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای یارانه‌ای است.

نکته اساسی و قابل توجه در این موضوع، اختلاف ارقام عنوان شده برای یارانه‌های هزینه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ است. در جدول ۲ ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ با عنوان «خلاصه درآمدها و هزینه‌های دولت در سال ۱۳۸۹» رقم منظور شده برای کل یارانه‌ها در فصل چهارم ماده واحده معادل ۱۴۹۱۹۰ میلیارد ریال است. اما رقم اعتبارات یارانه‌های هزینه‌ای در ردیف ۵۲۰۰۰۰ جدول ۹ لایحه بودجه با عنوان «برآورد اعتبار ردیف‌های متفرقه در سال ۱۳۸۹» معادل ۱۴۴۷۲۱ میلیارد ریال منظور شده است که دلیل اختلاف فوق مشخص نیست. از طرف دیگر، طبق ماده (۶۷) قانون محاسبات عمومی کشور عناوین کمک مندرج در قوانین بودجه کل کشور منحصراً ناظر بر اعتبارات جاری است. بنابراین بندهای «۵»، «۱۱»، «۱۳»، «۱۴»، «۱۵»، «۱۶»، «۱۷»، «۲۱» و «۲۲» ردیف ۵۲۰۰۰۰ لایحه بودجه، یارانه محسوب نمی‌شوند. لذا گنجاندن آنها در بخش اعتبارات یارانه‌ای مغایر ماده (۶۷) قانون محاسبات عمومی کشور است.

براین اساس می‌توان گفت که اعتبارات یارانه‌ها در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ از شفافیت لازم برخوردار نیست. زیرا اولاً در اعتبارات هزینه‌ای برای فصل یارانه‌ها (جدول ۲ - خلاصه درآمدها و هزینه‌های دولت در سال ۱۳۸۹) رقم ۱۴۹۱۹۰ میلیارد ریال پیش‌بینی شده است درحالی که در

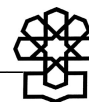

ردیف ۵۲۰۰۰۰ جدول ۹ ماده واحده لایحه بودجه برای اعتبارات هزینه‌ای یارانه‌ها رقم ۱۴۴۷۲۱ میلیارد ریال درج شده است که این رقم معادل ۴۴۶۹ میلیارد ریال کمتر از رقم مندرج در جدول ۲ است. از آنجا که تفکیکی از اعتبارات جدول ۲ در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ ارائه نشده و تنها تفکیک یارانه‌ها در جدول ۹ مشاهده می‌شود، لذا باید مشخص شود که رقم ۴۴۶۹ میلیارد ریال از یارانه‌ها صرف چه اموری خواهد شد.

ثانیاً مبلغ ۵۴۴۰۰ میلیارد ریال از اعتبار یارانه‌ها مندرج در جدول ۹ از محل اعتبارات عمرانی است و این امر مغایر با مفاد ماده (۶۷) قانون محاسبات عمومی است و از این منظر نباید انعکاسی در اعتبارات عمرانی داشته باشد. بدین ترتیب این بخش از یارانه‌ها که از محل اعتبارات عمرانی است که می‌بایست به صورت برنامه و طرح مشخص در ذیل بودجه دستگاه‌های اجرایی تعریف شود تا اعتبارات یارانه‌ای به صورت شفاف از سایر اعتبارات دیگر مطرح گردد. اگر هم این اعتبارات کمک و یارانه است باید رقم آن به سرجمع اعتبارات هزینه‌ای یارانه‌ها افزوده شود.

● *یارانه کالاهای اساسی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ نسبت به ارقام قانون بودجه و اصلاحیه‌های سال قبل از رشد ۳/۹ درصدی برخوردار بوده است.* این درحالی است که در ماده (۴) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها دولت موظف به هدفمند کردن یارانه برخی از کالاها و خدمات اساسی به صورت تدریجی و حداکثر تا پایان برنامه پنجم توسعه شده است. *اما نکر این نکته حائز اهمیت است که اقدام همزمان دولت برای اجرای حکم مفاد این ماده (ماده ۴) و سایر بخش‌های قانون مذکور (اصلاح قیمت حامل‌های انرژی و آب و فاضلاب) در سال اول، می‌تواند آثار تورمی بالایی را در اقتصاد نمایان سازد.* براساس این، با توجه به رویکرد اصلاحی قیمت حامل‌های انرژی در سال ۱۳۸۹ (مطابق با مفاد قانون هدفمند کردن یارانه‌ها) که در ارقام لایحه بودجه نیز به آنها اشاره شده است، مبالغ یارانه‌های لحاظ شده برای کالاها و خدمات اساسی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ منطقی به نظر می‌رسد.

● *در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ رقمی معادل ۸۰۰۰۰ میلیارد ریال با عنوان اعتبار موضوع هدفمندسازی یارانه‌ها (درآمد - هزینه) - موضوع ماده (۱۲) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها لحاظ شده است.* این اعتبار به صورت مساوی در دو ردیف کلی هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای لایحه بودجه کل کشور منظور شده است، به طوری که سهم اعتبار مذکور در کل اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای لایحه بودجه به ترتیب معادل ۵/۵ و ۱۰/۴ درصد بوده است. این درحالی است که طبق مفاد تبصره «۳» ماده (۱) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها مقرر شده است که در سال اول اجرای این قانون، قیمت کالاهای یارانه‌های مورد نظر این قانون به گونه‌ای تعیین شود که حداقل ۱۰۰۰۰۰ و حداکثر ۲۰۰۰۰۰ میلیارد ریال درآمد از محل افزایش این قیمت‌ها عاید دولت شود. اما با توجه به ارقام

منظور شده در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ برای سهم خالص ۲۰ درصدی دولت (موضوع ماده (۱۲) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها) از این درآمدها (۸۰,۰۰۰ میلیارد ریال) می‌توان گفت کل درآمد مورد نظر دولت از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها در سال ۱۳۸۹، برای توزیع میان سه گروه خانوارها، تولیدکنندگان و دولت، رقم خالصی معادل ۴۰۰,۰۰۰ (چهارصد هزار) میلیارد ریال یعنی حدود ۲ برابر سقف در نظر گرفته شده در قانون هدفمند کردن یارانه‌هاست. ۲۰ درصد رقم مذکور در ذیل ردیف ۵۲۰,۰۰۰ به‌عنوان اعتبار موضوع هدفمندسازی یارانه‌ها و ۸۰ درصد باقیمانده (۳۲۰ هزار میلیارد ریال) در ستون هزینه و درآمد سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها^۱ موضوع ماده (۱۵) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها در ردیف ۲۹۵۳۳۰ پیوست شماره ۳ (بودجه شرکت‌های دولتی) لایحه بودجه ذکر شده است.

این درحالی است که اعتبار منظور شده در ردیف ۵۲۰,۰۰۰ ماهیت یارانه‌ای ندارد. بلکه برای جبران بخشی از تورم ناشی از افزایش قیمت حامل‌های انرژی در هزینه‌های جاری و عمرانی دولت پیش‌بینی شده است. بالاخره با استناد به ردیف‌های ۵۲۰,۰۰۰ و ۲۹۵۳۳۰ لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ می‌توان بیان کرد که دولت درآمد ۴۰۰ هزار میلیارد ریالی از محل هدفمند کردن یارانه‌ها را هدفگذاری کرده است که این مسئله می‌تواند آثار منفی اقتصادی - اجتماعی قابل توجهی در کشور داشته باشد. از جمله این آثار، اثرات تورمی هدفمند کردن یارانه‌هاست که ازسوی بسیاری از صاحب‌نظران به‌عنوان دغدغه اصلی اجرای این قانون مورد توجه قرار گرفته و مجلس شورای اسلامی نیز با اتکا به این اظهارنظرها و برآوردها، در تصویب قانون، تدریجی شدن فرآیند اصلاح قیمت حامل‌های انرژی و تعیین سقف درآمد برای سال اول را مورد نظر قرار داد.

• بندهای «۱۲»، «۲۲» و «۲۳» ردیف ۵۲۰,۰۰۰ لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ (ردیف‌های ۱۵، ۲۶ و ۲۷ جدول ۲) بندهایی هستند که مستقیماً به بحث هدفمند کردن یارانه مرتبط می‌باشند و در قوانین بودجه سال‌های قبل مطرح نبوده‌اند. بندهای دیگری که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۸۸ به ذیل اعتبارات یارانه‌ای اضافه شده‌اند عبارتند از: بندهای «۱۶» تا «۲۱» ردیف ۵۲۰,۰۰۰ لایحه (ردیف‌های ۲۰ تا ۲۵ جدول ۲) که قبلاً یا در بودجه سالیانه نبوده‌اند یا در ردیف‌هایی غیر از ردیف اعتبارات یارانه‌ای ذکر می‌شده‌اند. به‌عنوان مثال جوایز صادراتی که موضوع بند «۱۸» ردیف اعتبارات یارانه‌ای (۵۲۰,۰۰۰) لایحه ۱۳۸۹ است، قبلاً به‌صورت مجزا در لایحه بودجه ذکر نشده و جزء هزینه‌های سازمان توسعه تجارت (وزارت بازرگانی) محسوب می‌شده است. با این حال، در سال ۱۳۸۹ با توجه به پیگیری هدفمند کردن یارانه‌ها و نقدی شدن آنها این یارانه نقدی جزء اعتبارات یارانه‌های آورده شده است.

۱. در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ (حسب ماده واحده و جداول کلان منابع و مصارف بودجه، صفحه ۹۲) در جزء ۲۲ ردیف ۵۲۰,۰۰۰ عبارت «اعتبار موضوع هدفمندسازی یارانه‌ها (درآمد - هزینه) موضوع ماده (۱۲) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها» درج شده است. درحالی که موضوع ماده (۱۲) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها واریز ۱۰۰ درصد منابع حاصل از اجرای قانون نزد خزانه‌داری کل کشور است، ضمن آنکه قید درآمد - هزینه هم ندارد.

• طبق بند «۲۳» ردیف ۵۲۰۰۰۰ جدول ۹ ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۸۹، یارانه حامل‌های انرژی - یارانه برق معادل ۳۲۴۴۱ میلیارد ریال تعیین شده است، درحالی که در طبقه‌بندی شماره ۲۲۱۰۰۲ (بودجه شرکت‌های دولتی، بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت)، جداول پیوست شماره ۳، مبلغی معادل ۴۲۴۴۰ میلیارد ریال با عنوان دریافت از خزانه بابت مابه‌التفاوت برق لحاظ شده است که این تناقضی آشکار در ارقام بودجه محسوب می‌شود. علاوه بر این، مبلغ مذکور به‌عنوان یارانه برق از محل بودجه عمومی تخصیص یافته است، درحالی که این مبلغ مطابق ماده (۱۱) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، باید از سهم ۲۰ درصدی دولت از خالص وجوه حاصل از اجرای قانون مذکور جبران گردد.

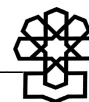
۲. اثر تورمی هدفمندسازی یارانه‌ها براساس لایحه بودجه سال ۱۳۸۹

این قسمت از گزارش در پی آن است که آثار تورمی هدفمند کردن یارانه‌ها را با توجه به ارقام لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ بررسی کرده و آن را با آثار تورمی قانون هدفمند کردن یارانه‌ها مقایسه کند. با توجه به اینکه در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ دولت حصول درآمد ۴۰۰,۰۰۰ میلیارد ریالی از هدفمندسازی یارانه‌ها را انتظار دارد، طبیعتاً باید قیمت حامل‌ها در سال ۱۳۸۹ به‌گونه‌ای تعیین شود که درآمد فوق حاصل شود. لذا می‌توان با لحاظ سطحی از قیمت‌ها که درآمد فوق را حاصل کند و با پیش‌فرض‌های خاص برخی از مطالعات پایه‌ای صورت گرفته در اقتصاد ایران و نیز با پیش‌بینی متوسط مصرف روزانه حامل‌های انرژی کشور در سال ۱۳۸۹، میزان تورم حاصل از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها براساس رویکرد بودجه را محاسبه کرد.

براساس مطالعه مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ضریب تأثیر افزایش قیمت هر یک از حامل‌های انرژی به سطح قیمت‌های پایه (شاخص قیمت مصرف‌کننده (CPI))^۱ به شرح جدول ۳ است.^۲ لازم به توضیح است که متدولوژی استفاده شده برای محاسبه بار تورم‌زایی تغییرات قیمت یک یا چند حامل انرژی، جدول داده - ستانده به‌هنگام شده سال ۱۳۸۳ (که در سال ۱۳۸۶ ارائه شده است) است. نتایج لحاظ شده در جدول ۳ برگرفته از گزارش‌های پیشین و مطالعه تفصیلی مرکز پژوهش‌ها در این زمینه است.^۳

1. Consumer Price Index (CPI)

۲. بهروز تصدیقی، «درباره لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها: برآورد آثار تورمی اصلاح قیمت حامل‌های انرژی در دو حالت فشار هزینه و فشار تقاضا در دو گزینه یکبار و پلکانی»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۹۴۵۹، بهمن ۱۳۸۷.
۳. برای کسب اطلاعات بیشتر در این زمینه وقوف از فرآیند محاسبات با استفاده از همبستگی شاخص‌های قیمت رجوع شود به: گزارش «آثار افزایش قیمت برخی از محصولات انرژی‌زا (بنزین و گازوئیل) به سطح عمومی تورم پایه»، مرکز پژوهش‌ها، شماره مسلسل ۹۱۵۱، شهریورماه ۱۳۸۷.

جدول ۳. ضریب تأثیر افزایش قیمت حامل‌ها بر سطح قیمت‌های پایه به‌ازای هر ۱۰ درصد

واحد درصد	فرآیند	حامل‌ها
۰/۵	ضریب تأثیر افزایش قیمت بنزین بر سطح قیمت‌های پایه به‌ازای هر ۱۰ درصد افزایش قیمت	بنزین
۰/۰۶	ضریب تأثیر افزایش قیمت نفت گاز بر سطح قیمت‌های پایه به‌ازای هر ۱۰ درصد افزایش قیمت	نفت گاز
۰/۰۱	ضریب تأثیر افزایش قیمت نفت کوره بر سطح قیمت‌های پایه به‌ازای هر ۱۰ درصد افزایش قیمت	نفت کوره
۰/۰۴	ضریب تأثیر افزایش قیمت نفت سفید بر سطح قیمت‌های پایه به‌ازای هر ۱۰ درصد افزایش قیمت	نفت سفید
۰/۰۲	ضریب تأثیر افزایش قیمت گاز مایع بر سطح قیمت‌های پایه به‌ازای هر ۱۰ درصد افزایش قیمت	گاز مایع
۰/۲	ضریب تأثیر افزایش قیمت گاز طبیعی بر سطح قیمت‌های پایه به‌ازای هر ۱۰ درصد افزایش قیمت	گاز طبیعی
۰/۲	ضریب تأثیر افزایش قیمت برق بر سطح قیمت‌های پایه به‌ازای هر ۱۰ درصد افزایش قیمت	برق

مأخذ: گزارش دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها، شماره مسلسل ۹۴۵۹، سال ۱۳۸۷.

براساس ضرایب تأثیر تورمی مندرج در جدول فوق و لحاظ سناریوهای مختلف برای قیمت حامل‌ها، جداول ۱ تا ۴ (پیوست) آثار تورمی هدفمندی‌سازی یارانه‌ها را بررسی می‌کند. سناریوی چهارم مربوط به شرایطی است که، درآمد مورد نظر لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ برای هدفمندی‌سازی یارانه‌ها حاصل می‌شود.

جدول ۳ سناریویی را بررسی می‌کند که طی آن قیمت حامل‌ها در سطحی تعیین می‌شوند که درآمد خالص حاصل از هدفمندی‌سازی یارانه‌ها ۱۰۰ هزار میلیارد ریال (کف درآمد تعیین شده در قانون هدفمند کردن یارانه‌ها) باشد. براساس این سناریو، هدفمند کردن یارانه‌ها ۲۳/۶ درصد به تورم موجود کشور اضافه خواهد کرد. جداول ۴ و ۵ سناریوهایی را بررسی می‌کند که طی آن قیمت حامل‌ها در سطحی تعیین می‌شود که به‌ترتیب درآمد خالص از هدفمند کردن یارانه‌ها در سطح حداکثر درآمد مصوب مجلس طی قانون هدفمند کردن یارانه‌ها (۲۰۰،۰۰۰ میلیارد ریال) و میانگین حداقل و حداکثر درآمد خالص مصوب مجلس (۱۵۰،۰۰۰ میلیارد ریال) قرار گیرد. براساس سناریوی ۲، تورم اضافی مورد انتظار ناشی از هدفمندی‌سازی یارانه‌ها ۳۷/۶ درصد و براساس سناریوی ۳ تورم اضافی مورد انتظار ۲۹/۹ درصد می‌باشد. این درحالی است که اگر قرار باشد قیمت‌ها در سطحی تعیین گردند که درآمد مورد نظر دولت در لایحه تقدیمی محقق شود، سناریوی ۴ را خواهیم داشت و تورم اضافی مورد انتظار آن (علاوه بر تورم موجود کشور) ۶۸ درصد خواهد بود. جدول ۴ خلاصه‌ای از جداول ۱ تا ۴ پیوست را نشان می‌دهد.

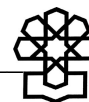

جدول ۴. اثر تورمی هدفمندسازی یارانه‌ها بر اساس سناریوهای قیمتی مختلف

ردیف	سناریو	پیش‌بینی اثر تورمی (درصد)	
		بدون لحاظ مالیات و عوارض حامل‌ها	با لحاظ مالیات و عوارض حامل‌ها
۱	تعیین قیمت حامل‌ها در سطحی که حداقل درآمد خالص مورد نظر قانون هدفمند کردن یارانه‌ها (۱۰۰,۰۰۰ میلیارد ریال) حاصل شود	۲۳/۶	۲۸/۶
۲	تعیین قیمت حامل‌ها در سطحی که حداکثر درآمد خالص مورد نظر قانون هدفمند کردن یارانه‌ها (۲۰۰,۰۰۰ میلیارد ریال) حاصل شود	۳۷/۶	۴۴/۶
۳	تعیین قیمت حامل‌ها در سطحی که طی آن میانگین حداقل و حداکثر درآمد خالص مورد نظر قانون هدفمند کردن یارانه‌ها (۱۵۰,۰۰۰ میلیارد ریال) حاصل شود	۲۹/۹	۳۵/۹
۴	تعیین قیمت حامل‌ها در سطحی که درآمد مورد نظر دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ (۴۰۰,۰۰۰ میلیارد ریال) را حاصل نماید	۶۸	۷۳/۲

با اجرای سناریوی قیمتی ۴ درآمد ناخالص معادل ۴۶۶,۷۷۷ هزار میلیارد تومان نصیب دولت می‌شود. این درحالی است که با لحاظ مالیات و عوارض قانونی برخی از حامل‌های انرژی مطابق قانون مالیات بر ارزش افزوده، درآمد حاصل از افزایش قیمتی مورد نظر سناریوی ۴ رقمی معادل ۵۱۲۷۳۰ میلیارد تومان خواهد شد. در هر دو حالت (قیمت‌های مد نظر سناریوی ۴ با لحاظ مبالغ مالیات و عوارض مرتبط و بدون لحاظ آنها) افزایش شاخص قیمت مصرف‌کننده (CPI) به مقدار پایه این شاخص لحاظ شده است که این شاخص برای قیمت‌های سناریوی ۴ بدون در نظر گرفتن مالیات و عوارض و با لحاظ مالیات و عوارض به ترتیب افزایشی معادل ۶۸ و ۷۳/۲ درصد به مقدار پایه CPI را نشان داده است. باید به این نکته توجه شود که تمام برآوردهای تورمی صورت گرفته در سناریوهای قیمتی مختلف، بدون در نظر گرفتن تورم غیرمستقیم و انتظارات تورمی حاصل از افزایش قیمت حامل‌های انرژی است. طبیعی است که اضافه شدن سهم این تورم‌ها در رقم کل برآورد شده می‌تواند سطح کل تورم پیش‌بینی شده را افزایش دهد.

باید متذکر شد که در قانون هدفمند کردن یارانه‌ها افزایش قیمت حامل‌های انرژی به تدریج و تا پایان سال‌های برنامه پنجم توسعه مد نظر بوده است، به طوری که قیمت فروش داخلی حامل‌های مد نظر در سال پایان برنامه پنجم کمتر از نود درصد (۹۰٪) قیمت تحویل روی کشتی فوب در خلیج فارس نباشد. این درحالی است که مقادیر پیش‌بینی شده برای درآمدهای حاصل از افزایش قیمت حامل‌های انرژی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ (۴۰۰,۰۰۰ میلیارد ریال است)، تقریباً بدان معناست که قرار است اهداف تدریجی و پنج‌ساله قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، طی یک سال و تا انتهای سال ۱۳۸۹ محقق شود. این مسئله می‌تواند آثار و تبعات منفی قابل توجهی از بعد اقتصادی و

اجتماعی که همواره دغدغه متخصصین و نمایندگان مجلس شورای اسلامی بوده است را به دنبال داشته باشد. جدول ۵ نسبت قیمت هر یک از حامل‌های انرژی در سال ۱۳۸۹ به قیمت فوب خلیج فارس آنها براساس سناریوی ۴ و متوسط غیروزنی این نسبت را نشان می‌دهد.

جدول ۵. نسبت قیمت‌های حامل‌های انرژی در سناریوی ۴ (با لحاظ عوارض، مالیات‌ها و سایر هزینه‌ها) به قیمت آنها در فوب خلیج فارس (مورخ ۱۹ ژانویه ۲۰۱۰)

نسبت قیمت‌های پیشنهادی سناریوی ۴ به قیمت بین‌المللی حامل‌ها (درصد)	۲. قیمت پیشنهادی سناریوی ۴ به اضافه عوارض مالیات‌های پرداختی و سایر هزینه‌ها	۱. قیمت حامل‌های انرژی در خلیج فارس (مورخ ۱۹ ژانویه ۲۰۱۰) ریال	حامل‌ها
۱۱۳/۷	۵۸۵۰	۵۱۴۲	بنزین (لیتر)
۹۱/۳	۴۴۰۰۰	۴۸۱۹	نفت گاز (لیتر)
۶۲/۴	۲۶۲۵	۴۲۰۴	نفت کوره (لیتر)
۸۵/۷	۴۴۰۰	۵۱۳۴	نفت سفید (لیتر)
۳۳/۵	۱۲۰۰	۳۵۸۰	گاز مایع (لیتر)
۳۳/۷	۸۰۰	۲۳۷۵	گاز طبیعی (مترمکعب)
۲۱۴/۳	۷۵۰	**۳۵۰	برق (کیلووات ساعت)
۱۰۰/۲	متوسط غیروزنی نسبت قیمت حامل‌ها در سال ۱۳۸۹ به قیمت فوب خلیج فارس آنها براساس سناریوی ۴		

* قیمت فوب خلیج فارس حامل‌های بنزین، نفت گاز، نفت کوره و نفت سفید بدون محاسبه مالیات و عوارض قانونی این فرآورده‌ها لحاظ شده است.

** قیمت لحاظ شده برق قیمت فوب خلیج فارس نیست.

همان‌طور که از اطلاعات جدول ۵ قابل استنباط است، با اجرای سناریوی ۴ (سناریوی که کل درآمد لحاظ شده در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ با اجرای آن قابل حصول خواهد بود) نسبت قیمت‌های حامل‌های انرژی سال بعد به قیمت فوب خلیج فارس آنها (قیمت‌های فوب خلیج فارس حامل‌های انرژی مورخ ژانویه ۲۰۱۰ میلادی) به ترتیب معادل ۱۱۳/۷ درصد برای بنزین، ۹۱/۳ درصد برای نفت گاز، ۶۲/۴ درصد برای نفت کوره، ۸۵/۷ درصد برای قیمت نفت سفید، ۳۳/۵ درصد برای گاز مایع، ۳۳/۷ درصد برای گاز طبیعی و ۲۱۴/۳ درصد برای برق^۱ خواهد بود. این امر نشان می‌دهد که دولت قصد دارد قیمت حامل‌ها را با جهش قابل توجهی به سطح قیمت‌های فوب خلیج فارس برساند. طبیعی است که جهش قیمتی مد نظر دولت دارای آثار تورمی بالایی است که در جداول ۱ تا ۴ پیوست به این آثار در حالت‌های مختلف اشاره شده است. با توجه به اینکه حصول درآمد ۴۰۰،۰۰۰ میلیارد ریالی مد نظر

۱. قیمت لحاظ شده برای برق در سناریوی ۴ معادل ۷۵۰ ریال به‌ازای هر کیلووات ساعت لحاظ شده است. این قیمت در واقع قیمت لحاظ شده توسط خود محقق است و قیمت فوب خلیج فارس این حامل محسوب نمی‌شود.

دولت، از ترکیبات قیمتی متفاوت دیگری نیز امکانپذیر است، لذا نسبت قیمت هر یک از حامل‌ها به قیمت فوب خلیج فارس آنها می‌تواند در هر ترکیب متفاوت از ارقام فوق باشد. اما با لحاظ هر ترکیب قیمتی، متوسط قیمت مجموع حامل‌ها به متوسط قیمت‌های فوب خلیج فارس، تفاوت معناداری با سناریوی مورد نظر این تحقیق نخواهد داشت.

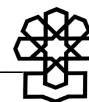
جمع‌بندی و پیشنهادهای سیاستی

اعتبارات یارانه‌ای در نظر گرفته شده در ردیف ۵۲۰۰۰۰ لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ برابر ۱۹۹۱۲۱ میلیارد ریال است که نسبت به سال ۱۳۸۸ رشد ۱۶۴/۶ درصدی را نشان می‌دهد. یارانه کالاهای اساسی در لایحه مذکور نسبت به ارقام قانون بودجه و اصلاحیه‌های سال قبل، از رشد ۳/۹ درصدی برخوردار است.

اختلافی معادل ۴۴۶۹ میلیارد ریال بین ارقام اعتبارات هزینه‌ای یارانه‌ها مندرج در جدول ۲ ماده واحده و جدول ۹ لایحه بودجه وجود دارد که این امر شفافیت اعتبارات یارانه‌ای را مخدوش کرده است. این درحالی است که برخی از اعتبارات بندهای ذیل طبقه‌بندی ردیف ۵۲۰۰۰۰ لایحه بودجه مطابق ماده (۶۷) قانون محاسبات عمومی کشور جزء اعتبارات جاری تلقی می‌شوند، اما به غلط در ردیف اعتبارات عمرانی (تملك دارایی‌های سرمایه‌ای) لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ لحاظ شده‌اند. براین اساس ضروری است اصلاحات مربوط به این ردیف‌ها در خصوص تلقی آنها به‌عنوان اعتبارات هزینه‌ای یارانه‌ای یا اعتبارات تملك دارایی‌های سرمایه‌ای صورت گیرد.

همچنین در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ رقمی معادل ۸۰۰۰۰ میلیارد ریال با عنوان اعتبار موضوع هدفمندسازی یارانه‌ها (درآمد - هزینه) موضوع ماده (۱۲) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها لحاظ شده است. این اعتبار به‌صورت مساوی در دو ردیف کلی هزینه‌ای و تملك دارایی‌های سرمایه‌ای لایحه بودجه کل کشور منظور شده است. رقم مذکور در واقع سهم ۲۰ درصدی دولت از درآمدهای حاصل از هدفمندسازی یارانه‌هاست که براساس قانون هدفمند کردن یارانه‌ها دولت مجاز است جهت تأمین هزینه‌های اجرای آن برخوردار شود. به‌عبارت دیگر براساس لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ حصول درآمد ۴۰۰,۰۰۰ میلیارد ریال از محل هدفمند کردن یارانه‌ها مورد نظر دولت می‌باشد. این درحالی است که طبق مفاد تبصره «۳» ماده (۱) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها مقرر شده است که در سال اول اجرای این قانون، قیمت حامل‌های انرژی باید به‌گونه‌ای تعیین شود که حداکثر ۲۰۰۰۰۰ میلیارد ریال درآمد از محل افزایش این قیمت‌ها حاصل شود.

نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها براساس رویکرد مورد

نظر لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ تورمی حدود ۶۸ درصد را به تورم موجود کشور اضافه خواهد کرد و قیمت حامل‌های انرژی طی یک سال تقریباً در سطح قیمت فوب خلیج فارس آنها قرار می‌گیرد که نگرانی‌هایی را از اجرای لایحه به وجود آورده است.

با توجه به مطالب فوق پیشنهادهایی به شرح ذیل ارائه می‌شود:

● **ضروری است اعتبارات یارانه‌ای مورد نظر قانون هدفمند کردن یارانه‌ها مطابق مفاد تبصره «۳» ماده (۱) قانون مذکور تنظیم شود.** بنابراین دولت باید سقف منابع لحاظ شده از محل این قانون را حداقل پنجاه درصد کاهش دهد، که در این صورت حداکثر درآمد منظور شده در قانون هدفمند کردن را لحاظ می‌کند.

● **درآمدهای حاصل از افزایش قیمت یارانه‌ها در بازه حداقل و حداکثری تعیین شده در تبصره «۳» ماده (۱) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، با ترکیبی از قیمت‌های حامل‌های انرژی لحاظ شود که کمترین آثار تورمی را در پی داشته باشد.** براین اساس به نظر می‌رسد سناریوهای قیمتی ۱ و ۲ پیشنهادی در این گزارش هم به لحاظ سطح درآمد قابل حصول و هم از نظر آثار تورمی ترکیب قیمتی مناسبی را معرفی می‌کنند. یافتن بهترین ترکیب قیمتی با کمترین آثار تورمی نیازمند مطالعات دقیق از سوی دولت است.

● **منابع بند «۲۷» ردیف ۵۲۰۰۰۰ که به عنوان یارانه برق لحاظ شده است از محل بودجه عمومی تأمین شده است، که این موضوع مغایر با مفاد ماده (۱۱) قانون هدفمند کردن یارانه‌هاست، لذا ضروری است منابع تأمین اعتبار این ردیف مورد بازنگری و اصلاح قرار گیرد.**

پیوست

بررسی آثار درآمدی و تورمی ناشی از افزایش قیمت حامل‌های انرژی در سناریوهای قیمتی چهارگانه سناریوی ۱

جدول ۱. افزایش قیمت حامل‌های انرژی برای دستیابی به حدود ۱۰ هزار میلیارد تومان درآمد خالص

شرح	مصرف روزانه	مصرف سالانه	قیمت کنونی (ریال)	قیمت سناریوی ۱ (ریال)	درصد افزایش CPI* در سناریوی ۱ (درصد)	درآمد حاصل از افزایش قیمت (میلیارد ریال)	قیمت فرآورده با مالیات و عوارض قانونی حامل‌ها (ریال)	سناریوی (قیمت حامل‌ها با لحاظ مالیات‌ها و عوارض قانونی)	درصد افزایش CPI در سناریوی ۱ (درصد)	کل درآمد حاصل با لحاظ کردن مالیات و عوارض قانونی (میلیارد ریال)	قیمت حامل‌های انرژی در خلیج فارس (مورخ ۱۹ ژانویه ۲۰۱۰) ^(۳) (ریال)	قیمت حامل‌های انرژی در خلیج فارس با احتساب هزینه‌های حمل‌ونقل، عوارض، مالیات‌ها و سایر (مورخ ۱۹ ژانویه ۲۰۱۰) ^(۳) (ریال)	درصد افزایش CPI در صورت افزایش قیمت حامل‌های انرژی به قوب خلیج فارس با احتساب هزینه‌های حمل‌ونقل، عوارض، مالیات‌ها و سایر (مورخ ۱۹ ژانویه ۲۰۱۰) ^(۳) (ریال)
بنزین (میلیون لیتر)	۶۵	۲۳,۷۲۵	۱۰۰۰	۲۳,۷۲۵	۱۰	۴۷,۴۵۰	۳۹۰۰ ^(۴)	۱۴/۵	۶۸,۸۰۲	۵۱۴۳	۷۴۵۷	۳۲/۳	
نفت گاز (میلیون لیتر)	۹۰	۳۲,۸۵۰	۱۶۵	۳۲,۸۵۰	۲/۵	۲۲,۵۰۲	۹۳۵ ^(۵)	۲/۸	۲۵,۲۹۴	۴۸۱۹	۵۸۰۰	۲۰/۵	
نفت کوره (میلیون لیتر)	۵۰	۱۸,۲۵۰	۹۴/۵	۱۸,۲۵۰	-/۴	۷,۴۰۰	۵۲۵ ^(۱)	۰/۵	۷,۸۵۶	۴۲۰۴	۴۶۲۴	۴/۸	
نفت سفید (میلیون لیتر)	۱۳	۴,۷۴۵	۱۶۵	۴,۷۴۵	۱/۷	۳,۲۵۰	۹۳۵ ^(۶)	۱/۹	۳,۶۵۴	۵۱۳۴	۶۲۰۰	۱۴/۶	
گاز مایع (میلیون لیتر)	۱۱/۳	۴,۱۲۴/۵	۵۷	۴,۱۲۴/۵	۱/۶	۱,۸۲۷	۵۰۰	۱/۶	۱,۸۲۷	۳۵۸۰	۴۰۰۰	۱۳/۸	
گاز طبیعی (میلیون مترمکعب)	۴۹۰	۱۷۸,۸۵۰	۱۲۸	۱۷۸,۸۵۰	۵/۲	۶۴,۷۴۳	۵۰۰	۵/۲	۶۴,۷۴۳	۲۳۷۵	***۱۷۸۲	۲۳/۸	
برق (میلیون کیلووات ساعت)	۴۶۶	۱۷۰,۰۹۰	۱۶۷	۱۷۰,۰۹۰	۲/۲	۳۱,۱۲۶	۳۵۰	۲/۲	۳۱,۱۲۶	**۳۵۰	۳۵۰	۲/۲	
			جمع		۲۳/۶	۱۷۸,۲۹۸^(۳)		۲۸/۶	۲۰۳,۳۰۲^(۳)		جمع	۱۱۲/۱	

مأخذ: - ترازنامه انرژی در سال‌های مختلف.

- اطلاعات ارائه شده در وب‌گاه رسمی امور بین‌المللی شرکت ملی نفت ایران (www.nioc-intl.com).

- برآوردهای محققین دفتر مطالعات انرژی، صنعت و معدن در خصوص مصرف روزانه حامل‌های انرژی.

۱. قیمت بنزین، نفت گاز، نفت کوره و نفت سفید بدون محاسبه مالیات و عوارض قانونی این فرآورده‌ها آمده است.

۲. درآمد مازاد بر مبلغ ۱۰۰,۰۰۰ میلیارد ریال صرف واردات کمبود بنزین، گاز مایع و گاز طبیعی می‌شود.

۳. هر دلار آمریکا معادل ۹۵۰۰ ریال - به قیمت‌های مذکور در این ستون باید مالیات و عوارض قانونی به‌علاوه هزینه‌های حمل، توزیع، بیمه، ریزش و تبخیر و - اضافه شود (براساس مواد (۱۶) و (۲۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده: مالیات بر ارزش افزوده: مالیات و عوارض بنزین، نفت گاز، نفت سفید و نفت کوره با نرخ‌های مختلف تعیین شده است).

۴. قیمت بنزین با لحاظ کردن ۲۰ درصد مالیات به‌علاوه ۱۰ درصد عوارض قانونی آن

۵. قیمت نفت گاز و نفت سفید با ملحوظ کردن ۱۰ درصد عوارض قانونی آنها

۶. قیمت نفت کوره با ملحوظ کردن ۵ درصد عوارض قانونی آن

۷. درآمد مازاد بر ۱۰۰ هزار میلیارد ریال صرف واردات کمبود بنزین، گاز مایع و گاز طبیعی و همچنین وجوه مالیات و عوارض قانونی بنزین، نفت گاز، نفت سفید و نفت کوره می‌شود.

* CPI همان شاخص قیمت مصرف‌کننده است که درصد تغییرات آن به‌عنوان نرخ تورم مد نظر قرار می‌گیرد.

** قیمت برق (میلیون کیلووات ساعت) همان قیمت سناریو ۱ است.

*** متوسط قیمت صادراتی گاز طبیعی.

جدول ۲. افزایش قیمت حامل‌های انرژی برای دستیابی به حدود ۱۵ هزار میلیارد تومان درآمد خالص

شرح	مصرف روزانه	مصرف سالانه	قیمت کنونی (ریال)	قیمت سناریوی ۲ (ریال)	درصد افزایش CPI سناریوی ۲	درآمد حاصل از افزایش قیمت (میلیارد ریال)	قیمت فرآورده با مالیات و عوارض قانونی حامل‌ها (ریال)	سناریوی (قیمت حامل‌ها با لحاظ مالیات‌ها و عوارض قانونی)	کل درآمد حاصل با لحاظ کردن مالیات و عوارض قانونی (میلیارد ریال)	قیمت حامل‌های انرژی در خلیج فارس (مورخ ۱۹ ژانویه ۲۰۱۰) ^(۳) (ریال)	قیمت حامل‌های انرژی در خلیج فارس با احتساب هزینه‌های حمل‌ونقل، عوارض، مالیات‌ها و سایر مالیات‌ها و سایر (مورخ ۱۹ ژانویه ۲۰۱۰) ^(۳) (ریال)	درصد افزایش CPI در صورت افزایش قیمت حامل‌های انرژی به فوب خلیج فارس با احتساب هزینه‌های حمل‌ونقل، عوارض، مالیات‌ها و سایر مالیات‌ها و سایر (مورخ ۱۹ ژانویه ۲۰۱۰) ^(۳)
بنزین (میلیون لیتر)	۶۵	۲۳,۷۲۵	۱۰۰۰	۳۶۰۰ ^(۱)	۱۳	۶۱,۶۸۵	۴۶۸۰ ^(۴)	۱۸/۴	۸۷,۳۰۸	۵۱۴۳	۷۴۵۷	۳۲/۳
نفت‌گاز (میلیون لیتر)	۹۰	۳۲,۸۵۰	۱۶۵	۱۰۰۰ ^(۱)	۳	۲۷,۴۲۹	۱۱۰۰ ^(۵)	۳/۴	۳۰,۷۱۴	۴۸۱۹	۵۸۰۰	۲۰/۵
نفت کوره (میلیون لیتر)	۵۰	۱۸,۲۵۰	۹۴/۵	۶۰۰ ^(۱)	۰/۵	۹,۲۲۵	۶۳۰ ^(۱)	۰/۶	۹,۷۷۳	۴۲۰۴	۴۶۲۴	۴/۸
نفت سفید (میلیون لیتر)	۱۳	۴,۷۴۵	۱۶۵	۱۰۰۰ ^(۱)	۲	۳,۹۶۲	۱۱۰۰ ^(۵)	۲/۳	۴,۴۳۶	۵۱۳۴	۶۲۰۰	۱۴/۶
گاز مایع (میلیون لیتر)	۱۱/۳	۴,۱۲۴/۵	۵۷	۶۰۰	۱/۹	۲,۲۳۹	۶۰۰	۱/۹	۲,۲۳۹	۳۵۸۰	۴۰۰۰	۱۳/۸
گاز طبیعی (میلیون مترمکعب)	۴۹۰	۱۷۸,۸۵۰	۱۳۸	۵۵۰	۶	۷۳,۶۸۶	۵۵۰	۶	۷۳,۶۸۶	۲۳۷۵	**۱۷۸۲	۲۳/۸
برق (میلیون کیلووات ساعت)	۴۶۶	۱۷۰,۰۹۰	۱۶۷	۴۵۰	۳/۴	۴۸,۱۳۵	۴۵۰	۳/۴	۴۸,۱۳۵	**۳۵۰	۳۵۰	۲/۲
				جمع	۲۹/۹	۲۲۶,۳۶۰^(۲)	جمع	۳۵/۹	۲۵۶,۲۹۱^(۲)		جمع	۱۱۲/۱

مأخذ: همان.

۱. قیمت بنزین، نفت‌گاز، نفت‌کوره و نفت سفید بدون محاسبه مالیات و عوارض قانونی این فرآورده‌ها آمده است.

۲. درآمد مازاد بر ۱۵۰,۰۰۰ میلیارد ریال صرف واردات کمبود بنزین، گاز مایع و گاز طبیعی می‌شود.

۳. هر دلار آمریکا معادل ۹۵۰۰ ریال - به قیمت‌های مذکور در این ستون باید مالیات و عوارض قانونی به‌علاوه هزینه‌های حمل، توزیع، بیمه، ریزش و تبخیر و ... اضافه شود (براساس مواد (۱۶) و (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده: مالیات و عوارض بنزین، نفت‌گاز، نفت سفید و نفت‌کوره با نرخ‌های مختلف تعیین شده است).

۴. قیمت بنزین با لحاظ کردن ۲۰ درصد مالیات به‌علاوه ۱۰ درصد عوارض قانونی آن

۵. قیمت نفت‌گاز و نفت سفید با ملحوظ کردن ۱۰ درصد عوارض قانونی آنها

۶. قیمت نفت کوره با ملحوظ کردن ۵ درصد عوارض قانونی آن

۷. درآمد مازاد بر ۱۵ هزار میلیارد ریال صرف واردات کمبود بنزین، گاز مایع و گاز طبیعی و همچنین وجوه مالیات و عوارض قانونی بنزین، نفت‌گاز، نفت سفید و نفت کوره می‌شود.

* CPI همان شاخص قیمت مصرف‌کننده است که درصد تغییرات آن به‌عنوان نرخ تورم مد نظر قرار می‌گیرد.

** متوسط قیمت صادراتی گاز طبیعی.

*** قیمت برق (میلیون کیلووات ساعت) همان قیمت سناریو ۱ است.

سناریوی ۳

جدول ۳. افزایش قیمت حامل‌های انرژی برای دستیابی به حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان درآمد خالص

شرح	مصرف روزانه	مصرف سالانه	قیمت کنونی (ریال)	قیمت سناریوی ۳ (ریال)	درصد افزایش CPI* در سناریوی ۳	درآمد حاصل از افزایش قیمت (میلیارد ریال)	قیمت فرآورده با مالیات و عوارض قانونی حامل‌ها (ریال)	درصد افزایش CPI در سناریوی (قیمت حامل‌ها با لحاظ مالیات‌ها و عوارض قانونی)	کل درآمد حاصل با لحاظ کردن مالیات و عوارض قانونی (میلیارد ریال)	قیمت حامل‌های انرژی در خلیج فارس (مورخ ۱۹ ژانویه ۲۰۱۰) ^(۳) (ریال)	قیمت حامل‌های انرژی در خلیج فارس با احتساب هزینه‌های حمل‌ونقل، عوارض، مالیات‌ها و سایر (مورخ ۱۹ ژانویه ۲۰۱۰) ^(۳) (ریال)	درصد افزایش CPI در صورت افزایش قیمت حامل‌های انرژی به فوب خلیج فارس با احتساب هزینه‌های حمل‌ونقل، عوارض، مالیات‌ها و سایر (مورخ ۱۹ ژانویه ۲۰۱۰) ^(۳)
بنزین (میلیون لیتر)	۶۳	۲۲۹۹۵	۱۰۰۰	۴۰۰ ^(۱)	۱۵	۶۸,۹۸۵	۵۲۰۰ ^(۴)	۲۱	۹۶,۵۷۹	۵۱۴۳	۷۴۵۷	۳۲/۳
نفت‌گاز (میلیون لیتر)	۹۰	۳۲۸۵۰	۱۶۵	۱۵۰۰ ^(۱)	۴/۹	۴۳,۸۵۴	۱۶۵۰ ^(۵)	۵/۴	۴۸,۷۸۲	۴۸۱۹	۵۸۰۰	۲۰/۵
نفت کوره (میلیون لیتر)	۵۰	۱۸۲۵۰	۹۴/۵	۱۰۰۰ ^(۱)	۱	۱۶,۵۲۵	۱۰۵۰ ^(۱)	۱	۱۷,۴۲۸	۴۲۰۴	۴۶۲۴	۴/۸
نفت سفید (میلیون لیتر)	۱۲	۴۷۴۵	۱۶۵	۱۵۰۰ ^(۱)	۳/۲	۶,۳۳۵	۱۶۵۰ ^(۵)	۳/۶	۷,۰۴۶	۵۳۴	۶۲۰۰	۱۴/۶
گاز مایع (میلیون لیتر)	۱۱/۳	۴۱۲۴,۵	۵۷	۸۰۰	۲/۶	۳۰۶۴	۸۰۰	۲/۶	۳۰۶۴	۳۵۸۰	۴۰۰۰	۱۳/۸
گاز طبیعی (میلیون مترمکعب)	۴۹۰	۱۷۸۸۵۰	۱۳۸	۷۰۰	۸/۱	۱۰۰,۵۱۳	۷۰۰	۸/۱	۱۰۰,۵۱۳	۲۲۷۵	**۱۷۸۲	۲۳/۸
برق (میلیون کیلووات ساعت)	۴۶۶	۱۷۰۰۹۰	۱۶۷	۴۰۰	۲/۸	۳۹,۶۳۱	۴۰۰	۲/۸	۳۹,۶۳۱	**۳۵۰	۳۵۰	۲/۲
				جمع	۳۷/۶	۲۷۸,۹۰۷^(۲)	جمع	۴۶/۶	۳۱۳,۰۵۳^(۲)		جمع	۱۱۲/۱

مأخذ: همان.

۱. قیمت بنزین، نفت‌گاز، نفت‌کوره و نفت سفید بدون محاسبه مالیات و عوارض قانونی این فرآورده‌ها آمده است.

۲. درآمد بر مبلغ ۲۰۰,۰۰۰ میلیارد ریال صرف واردات کمبود بنزین، گاز مایع و گاز طبیعی می‌شود.

۳. هر دلار آمریکا معادل ۹۵۰۰ ریال - به قیمت‌های مذکور در این ستون باید مالیات و عوارض قانونی به‌علاوه هزینه‌های حمل، توزیع، بیمه، ریزش و تبخیر و ... اضافه شود (براساس مواد (۱۶) و (۲۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده: مالیات و عوارض بنزین، نفت‌گاز، نفت سفید و نفت‌کوره با نرخ‌های مختلف تعیین شده است).

۴. قیمت بنزین با لحاظ کردن ۲۰ درصد مالیات به‌علاوه ۱۰ درصد عوارض قانون آن

۵. قیمت نفت‌گاز و نفت سفید با ملحوظ کردن ۱۰ درصد عوارض قانونی آنها

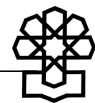
۶. قیمت نفت کوره با ملحوظ کردن ۵ درصد عوارض قانونی آن

۷. درآمد مازاد بر ۲۰۰,۰۰۰ میلیارد ریال صرف واردات کمبود بنزین، گاز مایع و گاز طبیعی و همچنین وجوه مالیات و عوارض قانونی بنزین، نفت‌گاز، نفت سفید و نفت کوره می‌شود.

* CPI همان شاخص قیمت مصرف‌کننده است که درصد تغییرات آن به‌عنوان نرخ تورم مد نظر قرار می‌گیرد.

** متوسط قیمت صادراتی گاز.

*** قیمت برق (میلیون کیلووات ساعت) همان قیمت سناریو ۱ است.

جدول ۴. افزایش قیمت حامل‌های انرژی برای دستیابی به حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان درآمد خالص

شرح	مصرف روزانه	مصرف سالیانه	قیمت کنونی (ریال)	قیمت سناریوی ۴ (ریال)	درصد افزایش سناریوی ۴ *CPI	درآمد حاصل از افزایش قیمت (میلیارد ریال)	قیمت فرآورده با مالیات و عوارض قانونی حامل‌ها (ریال)	درصد افزایش CPI در سناریوی قیمت حامل‌ها با لحاظ مالیات‌ها و عوارض قانونی	کل درآمد حاصل با لحاظ کردن مالیات و عوارض قانونی (میلیارد ریال)	قیمت حامل‌های انرژی در خلیج فارس (مورخ ۱۹ ژانویه ۲۰۱۰) ^(۳) (ریال)	قیمت حامل‌های انرژی در خلیج فارس با احتساب هزینه‌های حمل و نقل، عوارض، مالیات‌ها و سایر (مورخ ۱۹ ژانویه ۲۰۱۰) ^(۳) (ریال)	درصد افزایش CPI در صورت افزایش قیمت حامل‌های انرژی به فوب خلیج فارس با احتساب هزینه‌های حمل و نقل، عوارض، مالیات‌ها و سایر (مورخ ۱۹ ژانویه ۲۰۱۰) ^(۳)
بنزین (میلیون لیتر)	۶۲	۲۲۶۳۰	۱۰۰۰	۴۵۰۰ ^(۱)	۲۱/۷	۷۶,۲۰۵	۵,۸۵۰ ^(۴)	۳۴/۳	۱۰۹,۷۵۵	۵۱۴۳	۷۴۵۷	۳۲/۳
نفت‌گاز (میلیون لیتر)	۸۲	۲۹۹۳۰	۱۶۵	۴۰۰۰ ^(۱)	۱۳/۹	۱۱۴,۷۸۱	۴,۴۰۰ ^(۵)	۱۵/۴	۱۲۶,۷۵۳	۴۸۱۹	۵۸۰۰	۲۰/۵
نفت کوره (میلیون لیتر)	۴۰	۱۴,۶۰۰	۹۴/۵	۲۵۰۰ ^(۱)	۲/۵	۳۵,۱۲۰	۲۶۳۵ ^(۶)	۲/۷	۳۶,۹۴۵	۴۲۰۴	۴۶۲۴	۴/۸
نفت سفید (میلیون لیتر)	۱۱	۴,۰۱۵	۱۶۵	۴۰۰۰ ^(۱)	۹/۳	۱۵,۳۹۷	۴۴۰۰ ^(۵)	۱۰/۳	۱۷,۰۰۳	۵۱۳۴	۶۲۰۰	۱۴/۶
گاز مایع (میلیون لیتر)	۱۱/۳	۴,۱۲۴/۵	۵۷	۱۲۰۰	۴	۴,۷۱۴	۱۲۰۰	۴	۴,۷۱۴	۳۵۸۰	۴۰۰۰	۱۳/۸
گاز طبیعی (میلیون مترمکعب)	۴۹۰	۱۷۸,۸۵۰	۱۳۸	۸۰۰	۹/۶	۱۱۸,۳۹۸	۸۰۰	۹/۶	۱۱۸,۳۹۸	۲۳۷۵	**۱۷۸۲	۲۳/۸
برق (میلیون کیلووات ساعت)	۴۶۶	۱۷۰,۰۹۰	۱۶۷	۷۵۰	۷	۹۹,۱۶۲	۷۵۰	۷	۹۹,۱۶۲	**۳۵۰	۳۵۰	۲/۲
				جمع	۶۸	۴۶۶,۷۷۷^(۲)	جمع	۷۳/۲	۵۱۲,۷۳۰^(۷)		جمع	۱۱۲/۱

مأخذ: همان.

۱. قیمت بنزین، نفت‌گاز، نفت‌کوره و نفت سفید بدون محاسبه مالیات و عوارض قانونی این فرآورده‌ها آمده است.

۲. درآمد مازاد بر ۴۰۰,۰۰۰ میلیارد ریال صرف واردات کمبود بنزین، گاز مایع و گاز طبیعی می‌شود.

۳. هر دلار آمریکا معادل ۹۵۰۰ ریال - به قیمت‌های مذکور در این ستون باید مالیات و عوارض قانونی به‌علاوه هزینه‌های حمل و توزیع و بیمه و ریزش و تبخیر و ... اضافه شود (براساس مواد (۱۶) و (۲۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده: مالیات و عوارض بنزین، نفت‌گاز، نفت سفید و نفت‌کوره با نرخ‌های مختلف تعیین شده است).

۴. قیمت بنزین با لحاظ کردن ۲۰ درصد مالیات به‌علاوه ۱۰ درصد عوارض قانونی آن

۵. قیمت نفت‌گاز و نفت سفید با ملحوظ کردن ۱۰ درصد عوارض قانونی آنها

۶. قیمت نفت کوره با ملحوظ کردن ۵ درصد عوارض قانونی آن

۷. درآمد مازاد بر ۴۰۰ هزار میلیارد ریال صرف واردات کمبود بنزین، گاز مایع و گاز طبیعی و همچنین وجه مالیات و عوارض قانونی بنزین، نفت‌گاز، نفت سفید و نفت کوره می‌شود.

* CPI همان شاخص قیمت مصرف‌کننده است که درصد تغییرات آن به‌عنوان نرخ تورم مد نظر قرار می‌گیرد.

** متوسط قیمت صادراتی گاز.

*** قیمت برق (میلیون کیلووات ساعت) همان قیمت سناریو ۱ است.

منابع و مآخذ

۱. اطلاعات ارائه شده در وبگاه رسمی امور بین‌الملل شرکت ملی نفت ایران.
۲. ترازنامه انرژی در سال‌های مختلف.
۳. تصدیقی، بهروز. درباره لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها ۷. برآورد آثار تورمی اصلاح قیمت «حامل‌های انرژی» در دو حالت «فشار هزینه» و «فشار تقاضا» در دو گزینه «یکباره» و «پلکانی»، دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۹۴۵۶، سال ۱۳۸۷.
۴. قانون هدفمند کردن یارانه‌ها.
۵. قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور.
۶. گزارش آثار افزایش قیمت برخی از محصولات انرژی‌زا (بنزین و گازوئیل) بر سطح عمومی تورم پایه، دفتر مطالعات اقتصادی، مرکز پژوهش‌ها، شماره ۹۱۵۱، سال ۱۳۸۷.
۷. لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور.

شناسنامه گزارش

شماره مسلسل: ۱۰۱۳۴

عنوان گزارش: لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور ۳۳. اعتبارات یارانه‌ای و آثار تورمی آن

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه بخش عمومی)

تهیه و تدوین‌کنندگان: سعید توتونچی‌ملکی، سیده‌ادی موسوی‌نیک

ناظر علمی: علی نصیری‌اقدم

متقاضی: کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی:

۱. لایحه بودجه سال ۱۳۸۹

۲. قانون هدفمند کردن یارانه‌ها

۳. تورم

تاریخ انتشار: ۱۳۸۸/۱۱/۲۰